

İşgəncələr əleyhinə Milli Preventiv Mexanizmin fəaliyyətinə dair 2022-ci il üzrə Hesabatda qeyd edilmiş təkliflər:

Müvəkkilin 2022-ci ildə MPM qismində həyata keçirdiyi fəaliyyətin nəticələrini əsas götürülərək, saxlanılan şəxslərin hüquqlarının effektiv təmini məqsədilə aşağıdakılar təklif edilmişdir:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 13 iyul tarixli, 172 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Uşaq evlərinin rəhbər işçilərinin, pedaqoji, inzibati-təsərrüfat, tədris-köməkçi və xidmətedici heyətinin nümunəvi Ştatları" cədvəlinə "sosial işçi" ştat vahidinin əlavə edilməsi;

2. Körpələr evlərində və uşaq bağçalarında "uşaq psixoloqu" və "erkən inkişaf üzrə mütəxəssis" ştat vahidlərinin müəyyən edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1996-cı il 29 may tarixli, 61 nömrəli "Büdcədən maliyyələşdirilən məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin nümunəvi ştatı haqqında" Qərarında müvafiq dəyişikliklərin edilməsi;

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 23 iyun tarixli, 157 nömrəli "İnternat məktəblərinin, internat tipli liseylərin və gimnaziyaların rəhbər işçilərinin, inzibati-təsərrüfat, tədris-köməkçi və xidmətedici heyətinin nümunəvi ştatları haqqında" Qərarında "psixoloq" və "gecə dayəsi" ştat vahidi sayının artırılması;

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1992-ci il 9 yanvar tarixli, 6 nömrəli "Əqli və fiziki inkişafında pozuntular olan uşaqlar üçün internat tipli xüsusi ümumtəhsil məktəblərinin rəhbər işçiləri, inzibati-təsərrüfat, tədris-yardımcı və xidmət işçiləri heyətinin nümunəvi ştatları haqqında" Qərarında "psixoloq", "tibb bacısı" və "gecə dayəsi" ştat vahidi sayının artırılması və tibbi xidmətin gecə növbəsində də göstərilməsinin təmini məqsədilə müvafiq dəyişikliklərin edilməsi;

5. Körpələr evində təqdim olunan məhsulların azyaşlıların enerji və qida maddələrinə olan tələbatını ödəməsi məqsədilə "Təhsil müəssisələrində, xəstəxanalarda və sosial sahənin digər ictimai müəssisələrində vətəndaşların qida normalarının tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1994-cü il 9 mart tarixli, 103 nömrəli Qərarının 3 nömrəli əlavəsində verilmiş "Körpələr evində, bağça-körpələr evində və uşaq evlərində uşaqlar üçün qida normaları"nın müasir standartlara uyğunlaşdırılması;

6. Ruhi xəstəliklərdən əziyyət çəkən və ya cəza çəkdiyi dövrdə psixi sağlamlıq vəziyyətində ciddi dəyişikliklər baş verən şəxslərin psixiatriya müəssisələrinə yerləşdirilməsi ilə bağlı mexanizmin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Kollegiyasının 2011-ci il 29 noyabr tarixli, 4-N nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Cəzanın çəkilməsinə mane olan ağır xəstəliklərə düçar olmuş məhkumların tibbi şəhadətləndirilməsi Qaydaları"nın yenidən işlənərək qəbul edilməsi;

7. Məhkumların və istintaq təcridxanalarında saxlanılan təqsirləndirilən şəxslərin şəhərlərarası telefon danışığı üçün ödənişin həmin şəxslərin hesabında vəsait olmadığı halda, dövlət büdcəsi hesabına ödənilməsinin təmin edilməsi;

8. Cəzaların icrası qanunvericiliyində və həbs yerlərinin daxili intizam Qaydalarında şəxslərin öz iradəsi ilə tərk edə bilmədikləri müəssisələrdəki gəzinti sahəsinin təşkili ilə bağlı tələblərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması;

9. MSY-lərdə gəzinti yerlərinin təşkili zamanı beynəlxalq tələblərin nəzərə alınması, mövcud yerlərin standartlara uyğunlaşdırılması;

10. MSY-lərdə müxtəlif kateqoriyadan olan şəxslərin ayrı saxlanması ilə bağlı milli qanunvericiliyin və beynəlxalq normaların düzgün tətbiqinə nail olunması;

11. Qanunvericiliyə müvafiq şəkildə MSY-də saxlanılan şəxslərin dövlət hesabına maddi-məişət və gigiyenik vasitələrlə təmin olunması işinin yaxşılaşdırılması;

12. Polis əməkdaşları arasında "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu və Müvəqqəti saxlama yerlərinin daxili intizam Qaydalarının geniş təbliğinin aparılması;

13. Saxlanılan şəxslərin ilkin təminatlarından olan telefon danışığı hüququnun həyata keçirilməsi üçün bütün MSY-lərdə telefon köşklərinin təşkil edilməsi, işləməyən telefon aparatlarının təmir edilməsi və telefon danışqları ilə bağlı qeydiyyatın hərtərəfli aparılması işinə nəzarətin gücləndirilməsi;

14. Polis idarə, şöbə, bölmə və MSY-də müvafiq qeydiyyat jurnallarının və sənədləşmənin aparılması işinin təkmilləşdirilməsi, çatışmazlıqların aradan qaldırılması, sənədləşmə və ilkin tutma prosesinə nəzarətin gücləndirilməsi;

15. MSY-lərdə istifadəyə yararlılıq müddəti keçmiş dərman preparatlarının saxlanması və istifadəsinin qarşısının alınmasına yönəlmiş tədbirlərin gücləndirilməsi və müntəzəm monitorinqinin aparılması;

16. MSY-də saxlanma şəraitinin yaxşılaşdırılması işlərinin davam etdirilməsi.

17. Penitensiar Xidmətin istintaq təcridxanalarında və cəzaçəkmə müəssisələrində davam edən sıxlıq probleminin aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlərin gücləndirilməsi;

18. İnşası davam etdirilən penitensiar müəssisələrin tikintisinin sürətləndirilməsi, təmirə ehtiyacı olan yerlərdə müvafiq tədbirlərin görülməsi;

19. Məhkumlar tərəfindən rejim pozuntusu hallarının azaldılması, habelə gələcəkdə belə şəxslərin cəmiyyətə reinteqrasiyasının uğurla gerçəkləşdirilməsi üçün kompleks tədbirlər həyata keçirməklə islah prosesinin təkmilləşdirilməsi;

20. İslah işləri çərçivəsində beynəlxalq təcübəyə əsaslanmaqla qanunvericiliyin verdiyi imkanlardan istifadə edərək, rejim pozuntularına görə cərimə təcridxanasına keçirilmə əvəzinə digər, ciddiliyinə görə daha yumşaq inzibati tənbeh tədbirlərinin (xəbərdarlıq, töhmət) seçilməsi;

21. Qida qəbulundan imtina etməklə bağlı müraciətlərin penitensiar müəssisələrin rəhbərliyi tərəfindən dərhal qeydiyyata alınması, aclıq edən şəxslərə gündəlik həkim nəzarətinin gücləndirilməsi və bu sahədə vahid qeydiyyat sisteminin yaradılması;

22. "Psixoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq, penitensiar müəssisələrdə saxlanılan və psixi sağlamlığına potensial təhlükə yarana biləcək şəxslərə keyfiyyətli və adekvat yardımın göstərilməsi işinin təşkili;

23. Cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən məhkumların islah olunması, şəxsiyyətinin inkişafı və azad olunduqdan sonra cəmiyyətə adaptasiyası məqsədilə "Cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən məhkumların islah edilməsi və cəmiyyətə adaptasiyası" üzrə proqramın qəbul edilməsi;

24. Saxlanma şəraitinin yaxşılaşdırılması baxımından Penitensiar Xidmətin Həbsxanasının, 2 və 3 saylı istintaq təcridxanalarının yeni yerlərə köçürülməsi işinin sürətləndirilməsi;

25. Psixiatriya müəssisələrində müalicə alan şəxslərin vaxtında terapiyaya cəlb olunmaları üçün kadr çatışmazlığının aradan qaldırılması;

26. Nazirliyin tabeliyindəki müəssisələrdə istifadəyə yararlılıq müddəti keçmiş dərman preparatlarının saxlanması və istifadəsinin qarşısının alınmasına yönəlməş tədbirlərin gücləndirilməsi, xüsusi saxlanma rejimi tələb edən dərman preparatlarının yararlılıq müddəti boyunca keyfiyyətini saxlaması üçün müvafiq şəraitin yaradılması;

27. Psixiatriya müəssisələrində müalicənin farmako-terapiya ilə məhdudlaşdırılmaması, psixososial reabilitasiya tədbirlərinin müasir standartlara uyğun təşkil olunması, pasiyentlərin müalicə planlarının tərtibatında iştirakının dəstəklənməsi, xüsusi istehsalat sahələrinin yaradılması, hər bir pasiyent üçün müalicə məqsədlərinin, terapiya üsullarının və müalicəyə cavabdeh olan əməkdaşların adlarının əks olunduğu fərdi müalicə planının tərtib olunması;

28. Psixiatriya müəssisələrində sənədləşmənin aparılması işinin təkmilləşdirilməsi.

29. Penitensiar müəssisələrdə psixoloji yardımla bağlı işin təkmilləşdirilməsi və məhkumlarla işləmək bacarığına malik peşəkar psixoloqlara olan ehtiyacın təmin edilməsi məqsədilə psixologiya ixtisası üzrə mütəxəssis hazırlayan ali təhsil müəssisələrində "penitensiar psixoloq" ixtisası üzrə mütəxəssislərin hazırlanması;

30. Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi internat məktəblərində çalışan müvafiq mütəxəssislərin təkmilləşdirilməsi məqsədilə loqopediyaya aid effektiv seminarların təşkili və bu şəxslərin orada iştirakının təmin edilməsi;

31. Nazirliyin tabeliyindəki müəssisələrdə çalışan psixoloqların mütəmadi olaraq təlimlərdə və ixtisasartırma proqramlarında iştirakının təmin edilməsi;

32. Xüsusi ehtiyacları olan uşaqların istifadəsi üçün Brayl əlifbası ilə çap olunmuş dərslik probleminin aradan qaldırılması, çap prosesinin sürətləndirilməsi və ənənəvi dərsliklərlə eyni vaxtda hazır olaraq uşaqlara paylanılmasının təşkil edilməsi;

33. Nazirliyin tabeliyindəki müəssisələrdə, xüsusilə uşaqların gecələdiyi məktəblərdə istiliklə təchizatının təqvimə görə deyil, havaların temperaturuna uyğun olaraq təmin edilməsi;

34. Müəssisələrin ixtisaslı həkim statı ilə və zəruri tibbi yardım ləvazimatları, dərman preparatları ilə təmin edilməsi işinə nəzarətin gücləndirilməsi; Psixiatriya xəstəxanalarında və Narkoloji dispanserlərdə (mərkəzdə) müalicə olunan, müalicə müddəti bitmiş, lakin yaşayış yeri olmayan pasiyentlərin sosial xidmət müəssisələrinə köçürülməsi üzrə mexanizmin hazırlanması, eyni zamanda sosial xidmət müəssisələrində limitin (yaşayış yerlərinin) artırılması;

35. Penitensiar müəssisələlərdən azad edilmiş şəxslərin reabilitasiyası və sosial adaptasiyası sahəsində kompleks proqramların həyata keçirilməsi, sosial xidmətlərin inkişaf etdirilməsi;

36. Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslər üçün sosial adaptasiya və reabilitasiya tipli müəssisələrin respublikanın region və bölgələrində geniş şəkildə yaradılması.